

Landkreis Südliche Weinstraße (věc C-830/18)

Datum rozhodnutí: 2. dubna 2020

Závěr: *Vnitrostátní právní úprava, která úhradu nákladů na školní dopravu spolkovou zemí podřizuje podmínce bydliště na území této spolkové země, představuje nepřímou diskriminaci, jelikož se může ve své podstatě dotýkat příhraničních pracovníků více než tuzemských pracovníků. Praktické obtíže související s účinnou organizací školní dopravy v rámci spolkové země nepředstavují naléhavý důvod obecného zájmu, který může odůvodnit vnitrostátní opatření kvalifikované jako nepřímá diskriminace.*

Skutkové okolnosti: PF, německý státní příslušník, má bydliště ve Francii se svými rodiči, kteří mají rovněž německou státní příslušnost. V Německu navštěvuje školu poskytující střední vzdělávání v Landkreis Südliche Weinstraße spolkové země Porýní-Falc. Místo výkonu práce jeho matky se nachází rovněž v Německu. Náklady na školní dopravu PF hradil zemský okres, v němž PF plnil školní docházku, až do školního roku 2014–2015. Pro rok 2015–2016 zemský okres nicméně v oznámení ze dne 16. června 2015 uvedl, že náklady na školní dopravu PF již nebudou hrazeny v souladu s právními předpisy platnými ve spolkové zemi Porýní-Falc. Tyto právní předpisy totiž stanoví, že zemský okres je povinen organizovat školní dopravu pouze pro žáky s bydlištěm v této spolkové zemi. PF podal proti rozhodnutí zemského okresu stížnost, která byla zamítnuta. Následně podal proti tomuto zamítavému rozhodnutí žalobu k správnímu soudu v Neustadt an der Weinstrase, Německo. Tento soud žalobě vyhověl z důvodu, že PF má jakožto dítě příhraničního pracovníka nárok na úhradu nákladů na školní dopravu podle čl. 7 odst. 2 nařízení č. 492/2011.

Právní stránka: Jakmile se prokáže, že vnitrostátní právní úprava se může ve své podstatě dotýkat příhraničních pracovníků více než tuzemských pracovníků, je pro účely kvalifikace nepřímé diskriminace bezvýznamné, že se vnitrostátní opatření dotýká případně jak tuzemských státních příslušníků, kteří nejsou s to takové kritérium dodržet, tak příhraničních pracovníků. K tomu, aby určité opatření mohlo být kvalifikováno jako

nepřímo diskriminační, totiž není nutné, aby mělo za účinek upřednostňování všech tuzemských státních příslušníků nebo znevýhodňovalo pouze příhraniční pracovníky s vyloučením vlastních státních příslušníků. Vzhledem k tomu, že diskriminace dotčená ve věci v původním řízení vychází z podmínky bydliště na části území členského státu, a nikoli z podmínky státní příslušnosti, je pro účely určení existence takové diskriminace bezvýznamné, že tuzemští pracovníci, kteří mají bydliště v jiné spolkové zemi, jsou touto podmínkou bydliště rovněž diskriminováni. Na jejich situaci se případně vztahuje pojem obrácená diskriminace a unijní právo ji nezohledňuje.

Dále pak nelze mít za to, že podmínka bydliště namíтанá vůči účastníkům původního řízení je nezbytná pro plánování a organizaci školní dopravy, jelikož lze uvažovat i o jiných opatřeních. Pro účely výpočtu výše nákladů na školní dopravu, které mají být uhrazeny, by bylo možné konkrétně zohlednit jakožto bydliště žáka „místo, kde vzdušná čára mezi skutečným místem bydlištěm a nejbližším školským zařízením přetíná hranici“. V tomto ohledu je nutno zdůraznit, že skutečnost uváděná předkládajícím soudem, že je pro vnitrostátní orgány choulostivější taková alternativní opatření zavést, nestačí sama o sobě k tomu, aby bylo odůvodněno porušení základní svobody zaručené Smlouvou o fungování EU (SFEU).

Související judikatura: rozsudek ze dne 26. května 2016, *Kohll a Kohll-Schlessler*, C-300/15, EU:C:2016:361, rozsudek ze dne 20. června 2013, *Giersch a další*, C-20/12, EU:C:2013:411, rozsudek ze dne 10. července 2019, *Aubriet*, C-410/18, EU:C:2019:582

Relevantní právní úprava: čl. 7 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie

Stim a SAMI (věc C-753/18)

Datum rozhodnutí: 2. dubna 2020

Závěr: *Právo EU musí být vykládáno v tom smyslu, že pronájem motorových vozidel vybavených radiopřijímači nepředstavuje sdělování veřejnosti.*

Skutkové okolnosti: Společnosti Fleetmanager a NB jsou společností pronajímající

motorová vozidla se sídlem ve Švédsku. Přímo nebo prostřednictvím zprostředkovatele nabízejí vozidla vybavená radiopřijímačem k pronájmu po dobu nepřesahující 29 dní, což se podle vnitrostátního práva považuje za krátkodobý pronájem. Ve sporu mezi organizací Stim a společností Fleetmanager, který byl předložen soudu prvního stupně, Švédsko, organizace Stim navrhla, aby této společnosti bylo uloženo zaplatit jí částku 369 450 švédských korun (SEK) (přibližně 34 500 eur) navýšenou o úroky z důvodu porušení autorského práva. Stim tvrdila, že společnost Fleetmanager tím, že třetím osobám, a sice společností pronajímajícím motorová vozidla, dala k dispozici ke krátkodobému pronájmu motorová vozidla vybavená radiopřijímači, přispěla k porušování autorského práva ze strany těchto společností, které zpřístupnily hudební díla veřejnosti, aniž k tomu měly oprávnění.

Právní stránka: Pro účely určení, zda pronájem vozidel vybavených radiopřijímači představuje sdělování ve smyslu směrnice 2001/29 a 2006/115, je třeba provést individuální posouzení s ohledem na několik doplňujících kritérií, která nejsou autonomní povahy a navzájem spolu souvisejí. Tato kritéria musejí být mimoto použita jak individuálně, tak ve vzájemném spojení, jelikož se v různých konkrétních situacích mohou vyskytovat s velmi proměnlivou intenzitou. Mezi těmito kritérii Soudní dvůr zdůraznil nepominutelnou úlohu uživatele a vědomou povahu jeho zásahu. Jednání tohoto uživatele totiž představuje sdělování, pokud tento uživatel při plné znalosti důsledků svého jednání zprostředkuje svým zákazníkům přístup k chráněnému dílu a zejména pokud by bez takového zprostředkování tito zákazníci nemohli šířeného díla využít nebo by jej mohli využít jen stěží. Z bodu 27 odůvodnění směrnice 2001/29, který v podstatě přebírá společné prohlášení týkající se článku 8 WCT, přitom vyplývá, že „pouhé poskytnutí fyzického zařízení pro umožnění nebo uskutečnění sdělování není samo o sobě sdělováním ve smyslu této směrnice“. Tak je tomu v případě poskytování radiopřijímače zabudovaného do pronajatého motorového vozidla, jenž umožňuje bez jakéhokoli dalšího zásahu ze strany společnosti zabývající se pronájmem vozidel zachytit pozemní rozhlasové vysílání dostupné v oblasti, kde se vozidlo nachází. Takové dodání, jako je dodání uvedené v předchozím bodě, se liší od sdělování, jímž poskytovatelé služeb vědomě zprostředkovávají svým zákazníkům chráněná díla

prostřednictvím záměrného zpřístupnění signálu pomocí televizních nebo rozhlasových přijímačů, které umístili ve svém zařízení. V důsledku toho je třeba konstatovat, že tím, že společnosti zabývající se pronájmem vozidel poskytují veřejnosti vozidla vybavená radiopřijímači, neuskutečňují „sdělování“ chráněných děl veřejnosti.

Související judikatura: rozsudek ze dne 15. března 2012, SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, rozsudek ze dne 15. března 2012, *Phonographic Performance (Ireland)*, C-162/10, EU:C:2012:141, rozsudek ze dne 14. června 2017, *Stichting Brein*, C-610/15, EU:C:2017:456

Relevantní právní úprava: čl. 3 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti, čl. 8 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem

DHU Arzneimittel (spojené věci C-101/19 a C-102/19)

Datum rozhodnutí: 23. dubna 2020

Závěr: *Právo EU brání tomu, aby příbalová informace uvedená v čl. 69 směrnice o kodexu Společenství, týkající se humánních léčivých přípravků, obsahovala další informace než ty, které jsou vyjmenovány v této směrnici, zejména pokyn k dávkování homeopatických léčivých přípravků, na které se vztahuje uvedené ustanovení.*

Skutkové okolnosti: Ve dnech 8. a 12. června 2009 podala DHU u Spolkového ústavu pro léčivé přípravky a zdravotnické prostředky, Německo, dále jen „Ústav“, žádosti o registraci dvou homeopatických léčivých přípravků ve formě krému ke kožnímu podání, a sice „Calcium fluoratum Lotio biochemická sůl č. 1“ a „Silicea Lotio biochemická sůl č. 11“. V příbalových informacích k těmto léčivým přípravkům byly v obdobném znění uvedeny následující pokyny k dávkování: „Pokud nebylo předepsáno jinak, užívá se obvykle takto: [název léčivého přípravku] se doporučuje nanášet jednou až dvakrát denně. Doporučuje se nanést tenkou vrstvu krému a jemně jej vmasírovat. U homeopatických léčivých přípravků se nedoporučuje dlouhodobé užívání bez porady s lékařem.“ Rozhodnutími ze dne 23. prosince 2011 povolil Ústav požadovanou registraci, avšak za podmínky, že DHU odstraní pokyny k dávkování, které

jsou uvedeny v těchto příbalových informacích.

Právní stránka: Je třeba konstatovat, že pokyny k dávkování nejsou uvedeny mezi informacemi vyjmenovanými v čl. 69 odst. 1 a 2 směrnice 2001/83. Za těchto podmínek se kromě údajů uvedených v čl. 69 odst. 1 a 2 směrnice 2001/83 nemůže v příbalové informaci k homeopatickým léčivým přípravkům ve smyslu čl. 14 odst. 1 této směrnice navíc objevovat žádný pokyn k dávkování těchto léčivých přípravků, a to ani přímo, ani nepřímo, podle článku 62 uvedené směrnice, který povoluje doplnění některých nepovinných informací. Tento výklad není vyvrácen tím, že polské znění čl. 69 odst. 1 směrnice 2001/83 opomíjí přívlastek „žádné další“. Nezbytnost jednotného použití, a tím i jednotného výkladu unijního aktu totiž vylučuje, aby byl posuzován izolovaně v jedné ze svých jazykových verzí, ale vyžaduje, aby byl vykládán podle celkové systematiky a účelu právní úpravy, jejíž je součástí. Navíc je vedle různých prvků výkladu čl. 69 odst. 1 směrnice 2001/83, které byly popsány v předchozích bodech tohoto rozsudku, závěr uvedený v bodě 41 tohoto rozsudku podepřen zájmem na ochraně veřejného zdraví, která je podle bodu 2 odůvodnění této směrnice hlavním cílem jakýchkoliv pravidel pro výrobu, distribuci a používání léčivých přípravků. Podle čl. 8 odst. 3 písm. e) a f) uvedené směrnice jsou totiž informace o dávkování a léčebné indikace nezbytné pro léčivé přípravky, které vyžadují registraci, na rozdíl od homeopatických léčivých přípravků, uvedených v čl. 69 odst. 1 téže směrnice, které podléhají pouze zvláštnímu zjednodušenému registračnímu postupu. Kdyby se však u posledně zmíněných léčivých přípravků povolilo, aby příbalová informace obsahovala vedle informací vyjmenovaných v článku 69 směrnice 2001/83 i pokyny k dávkování, mělo by to za následek nejasné, nejisté a nedůsledné rozlišení mezi těmito léčivými přípravky a léčivými přípravky, které vyžadují registraci, a mohlo by to v konečném důsledku uvést uživatele v omyl, pokud jde o vlastnosti dotyčného léčivého přípravku.

Související judikatura: rozsudek ze dne 17. března 2016, *Kadbranchens Fællesråd*, C-112/15, EU:C:2016:185, rozsudek ze dne 20. prosince 2017, *Polkomtel*, C-277/16, EU:C:2017:989

Relevantní právní úprava: směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/83/ES o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků

Istituto nazionale della previdenza sociale (spojené věci C-168/19 a C-169/19)

Datum rozhodnutí: 30. dubna 2020

Závěr: *Právo EU nebrání tomu, aby daňová pravomoc států, které mezi sebou uzavřely smlouvu o zamezení dvojího zdanění, byla v oblasti zdanění starobních důchodů rozdělena podle toho, zda poživatelé těchto důchodů vykonávali zaměstnání v rámci soukromého, či veřejného sektoru, a v posledně uvedeném případě podle toho, zda mají, či nemají státní příslušnost členského státu bydliště.*

Skutkové okolnosti: HB a IC, kteří mají italskou státní příslušnost, jsou bývalými zaměstnanci italského veřejného sektoru. INPS oběma vyplácí starobní důchod. Po přemístění bydliště do Portugalska požádali v průběhu roku 2015 INPS, aby jim na základě článku 18 a čl. 19 odst. 2 italsko-portugalské smlouvy vyplácel hrubou částku jejich měsíčního starobního důchodu bez srážky daně prováděné Italskou republikou. INPS tyto žádosti zamítl s tím, že na rozdíl od italských poživatelů důchodu v soukromém sektoru musejí být podle článku 19 italsko-portugalské smlouvy zaměstnanci italského veřejného sektoru, kteří odešli do důchodu, zdanění v Itálii a jedině v tomto smluvním státě. HB a IC podali proti těmto rozhodnutím žaloby k předkládajícímu soudu, kterým je Účetní dvůr – soudní senát pro region Apulie, Itálie.

Právní stránka: Není nepřiměřené, aby členské státy uplatnily kritéria používaná v mezinárodní daňové praxi a konkrétně – což učinily Italská republika a Portugalská republika v projednávaném případě – ve vzorové daňové smlouvě pro oblast příjmů a majetku vypracované na půdě OECD, jejíž čl. 19 odst. 2 ve znění z roku 2014 upravuje takové hraniční určovatele jako vyplácející stát a státní příslušnost. Objeví-li se tedy ve smlouvě o zamezení dvojímu zdanění uzavřené mezi členskými státy kritérium státní příslušnosti v ustanovení, jehož cílem je rozdělení daňové pravomoci, není důvodné považovat toto rozlišování založené na státní příslušnosti za opatření zakládající zakázanou diskriminaci. Stejně tak označení státu povinného k vyplácení starobního důchodu („vyplácející stát“) jako státu, který je příslušný ke zdanění důchodů vyplácených ve veřejném sektoru, nemůže mít samo o sobě pro dotčené poplatníky negativní důsledky, neboť za situace, kdy na unijní úrovni nedošlo k harmonizaci sazeb přímých daní, není příznivá či nepříznivá povaha daňového zacházení vyhrazeného

těmto poplatníkům dána striktně vzato volbou hraničního určovatele, nýbrž mírou zdánění v příslušném státě. Z uplatnění zásad vytyčených judikaturou Soudního dvora na okolnosti věcí v původních řízeních vyplývá, že rozdílné zacházení, které žalobci v původních řízeních údajně utrpěli, plyne z rozdělení daňové pravomoci mezi stranami italsko-portugalské smlouvy a ze stávajících rozdílů mezi daňovými režimy těchto smluvních stran. Skutečnost, že si uvedené smluvní strany za účelem rozdělení si daňové pravomoci mezi sebe zvolily různé hraniční určovatele, jako jsou v projednávané věci stát povinný k vyplácení starobního důchodu a státní příslušnost, přitom nelze jako takovou považovat za opatření zakládající diskriminaci zakázanou články 18 a 21 SFEU.

Související judikatura: rozsudek ze dne 19. listopadu 2015, *Bukovansky*, C-241/14, EU:C:2015:766, rozsudek ze dne 12. května 1998, *Gilly*, C-336/96, EU:C:1998:221

Relevantní právní úprava: čl. 18 a 21 SFEU

PARKING (spojené věci C-267/19 a C-323/19)

Datum rozhodnutí: 7. května 2020

Závěr: *Právo EU nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, která opravňuje notáře, kteří v mezích pravomocí, které jsou jim svěřeny, jednat v exekučních řízeních na základě veřejné listiny, k vydávání usnesení o nařízení exekuce, která nemohou být uznána a vykonána v jiném členském státě.*

Skutkové okolnosti: Dne 25. dubna 2016 podala společnost Parking se sídlem v Chorvatsku u notáře, který vykonává svou činnost v tomto členském státě, návrh na zahájení exekučního řízení proti společnosti Sawal, založené podle slovinského práva. Toto řízení bylo založeno na „veřejné listině“, a sice ověřeném výpisu z účtu osvědčujícím existenci pohledávky. Dne 23. května 2016 vydal notář usnesení o nařízení exekuce, kterým nařídil společnosti Sawal zaplatit požadovanou pohledávku ve výši 100 chorvatských kun (HRK) (přibližně 15 eur), navýšenou o úroky z prodlení, jakož i náklady řízení ve výši 1 741,25 HRK (přibližně 260 eur), ve lhůtě osmi dnů. Návrh na nařízení exekuce a usnesení o nařízení exekuce byly společnosti Sawal oznámeny dne 9. února 2017. Společnost Sawal podala proti tomuto usnesení ve stanovené lhůtě námitku k obchodnímu soudu v Záhřebu, Chorvatsko.

Právní stránka: Pokud jde o výklad článku 18 SFEU, který je použitelný v projednávaném případě při neexistenci jiných zvláštních ustanovení o zákazu diskriminace v rámci nařízení č. 1215/2012, je třeba nejprve konstatovat, že zákon o exekuci nezavádí rozdílné zacházení na základě kritéria státní příslušnosti. Oprávněný, jenž je rezidentem či nerezidentem, právníkou nebo fyzickou osobou, se totiž musí obrátit na notáře za účelem vydání usnesení o nařízení exekuce na základě veřejné listiny. Usnesení vydaná v těchto řízeních nemohou být uznána a vykonána v jiném členském státě na základě nařízení č. 1215/2012, a to nezávisle na kritériu státní příslušnosti účastníků řízení. Navíc v chorvatském právním řádu existují alternativní opravné prostředky, a sice řízení o platebním rozkazu zahájené před soudem, které mohou zhojit případné nevýhody způsobené tím, že je notářům přiznána pravomoc vydávat usnesení o nařízení exekuce v exekučních řízeních.

Pokud jde o výklad článku 47 Listiny, podle předkládajícího soudu zakládá nesporná povaha exekučního řízení zahájeného u notářů na základě veřejné listiny porušení práva na účinnou právní ochranu. V této souvislosti je třeba připomenout, že i když Soudní dvůr v rozsudku ze dne 9. března 2017, *Pula Parking* (C-551/15, EU:C:2017:193), konstatoval, že přezkum návrhu na vydání usnesení o nařízení exekuce na základě veřejné listiny, který v Chorvatsku provádí notář, není kontradiktorní, rovněž konstatoval, že přístup k soudu je zaručen, neboť notáři vykonávají pravomoci, které jsou jim svěřeny v rámci exekučního řízení, pod dohledem soudu, u něhož má dlužník možnost podat námitku proti usnesení o nařízení exekuce vydanému notářem. Z nekontradiktorní povahy exekučního řízení na základě veřejné listiny a při neexistenci jiných poznatků poskytnutých předkládajícím soudem tedy nelze vyvodit, že toto řízení probíhá v rozporu s článkem 47 Listiny.

Související judikatura: rozsudek ze dne 9. března 2017, *Pula Parking*, C-551/15, EU:C:2017:193, rozsudek ze dne 6. listopadu 2019, *EOS Matrix*, C-234/19, nezveřejněné, EU:C:2019:986

Relevantní právní úprava: čl. 18 SFEU, čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie

EIS (věc C-266/19)

Datum rozhodnutí: 14. května 2020

Závěr: *V situaci, kdy se telefonní číslo obchodníka objevuje na jeho internetové stránce takovým způsobem, že v očích průměrného spotřebitele, tj. běžně informovaného a přiměřeně pozorného a obezřetného spotřebitele, naznačuje, že tento obchodník používá toto telefonní číslo pro účely svých kontaktů se spotřebiteli, musí být uvedené telefonní číslo považováno za „dostupné“, tzn. mimo jiné musí být spotřebiteli umožněno sdělit své případné rozhodnutí o uplatnění práva odstoupit od smlouvy prostřednictvím tohoto telefonního čísla.*

Skutkové okolnosti: Dne 29. prosince 2014 EIS zaslala TO, svému konkurentovi v prodeji erotických výrobků na internetu, dopisem výzvu, aby ukončil svou obchodní praktiku spočívající zejména v tom, že poskytuje nesprávnou informaci o možnosti spotřebitelů uplatnit po uzavření smlouvy své právo odstoupit od smlouvy. V rámci této výzvy EIS vyzvala TO, aby jí předal prohlášení o zdržení se jednání pod hrozbou sankce, kterým se tato osoba pod hrozbou sankce zavazuje ukončit tuto praktiku. Dne 8. ledna 2015 TO takový závazek sdělil EIS. Dopisem ze dne 12. ledna 2015 jí zase zaslal výzvu k ukončení její obchodní praktiky spočívající v tom, že v informacích týkajících se práva spotřebitele odstoupit od smlouvy na jejích internetových stránkách neuvádí telefonní číslo. Společnost EIS podala k Zemskému soudu v Arnsbergu, Německo, žalobu znějící na to, aby soud určil, že TO nebyl oprávněn domáhat se ukončení obchodní praktiky uvedené v jeho výzvě zaslané dopisem ze dne 12. ledna 2015. Vzájemnou žalobou se TO domáhal, aby bylo EIS uloženo ukončit praktiku uvedenou v této výzvě.

Právní stránka: Bezpodmínečná povinnost dát spotřebiteli za všech okolností k dispozici telefonní číslo, které spotřebitelům umožní urychleně obchodníka kontaktovat, se jeví být nepřiměřená, zejména v hospodářském

kontextu fungování některých podniků, především těch nejmenších, které mohou usilovat o snížení svých provozních nákladů organizováním prodeje nebo poskytování služeb na dálku nebo mimo obchodní prostory. Nicméně v situaci, kdy se telefonní číslo obchodníka objevuje na jeho internetové stránce takovým způsobem, že v očích průměrného spotřebitele, tj. běžně informovaného a přiměřeně pozorného a obezřetného spotřebitele, naznačuje, že tento obchodník toto číslo používá pro účely svých kontaktů se spotřebiteli, musí být uvedené číslo považováno za „dostupné“ pro kontaktování tohoto obchodníka ve smyslu čl. 6 odst. 1 písm. c) směrnice 2011/83. Tak je tomu zejména v případě, kdy je telefonní číslo uvedeno na internetové stránce v kolonce nadepsané „Kontakt“. Vzhledem k tomu, že v případě uvedeném v předchozím bodě musí být telefonní číslo obchodníka považováno za „dostupné“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 písm. c) směrnice 2011/83 a tento obchodník se rozhodne uvést na svých internetových stránkách vzorové poučení o uplatnění práva spotřebitele odstoupit od smlouvy uvedené v části A přílohy I této směrnice, musí být uvedené telefonní číslo považováno za „dostupné“ rovněž ve smyslu posledně uvedeného ustanovení a musí být uvedeno mezi těmito informacemi. Tento výklad je v souladu s cíli směrnice 2011/83. Z jejího článku 1 ve spojení s body 4, 5 a 7 jejího odůvodnění totiž vyplývá, že cílem této směrnice je dosáhnout vysoké úrovně ochrany spotřebitele zajištěním informovanosti a bezpečnosti při transakcích s obchodníky.

Související judikatura: rozsudek ze dne 11. září 2019, *Romano*, C-143/18, EU:C:2019:701, rozsudek ze dne 10. července 2019, *Amazon EU*, C-649/17, EU:C:2019:576

Relevantní právní úprava: čl. 6 odst. 1 písm. c) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU o právech spotřebitelů

Připravil: Jan Tlamycha